

EL:n Pohjois-Karjalan piirin pelimanniweekko Lehmirannassa 7. – 13.11.2023

Jouko Koivu

Lehmirannasta lomapaikkana

Salon Lehmiranta ei ole alkuaan EL:n lomakeskus, vaan sillä on pitkä historia. Paikka on hyvä Lehmijärven rannalla vain peninkulman päässä Salon keskustasta. 1928 Oskari Yrjänen rakennutti kaksikerroksisen puutalon, johon hän sijoitti Santalahden Luonnonparantola ja Kylpylaitos -nimellä tunnetun paikan, jollaisen paras paikka ajan periaatteiden mukaan oli mätymetsän keskellä. Vilkkaan toiminnan katkaisi talvisota. 1940 sinne tuotiin Halilan parantolasta evakuoituja potilaita ja siellä toimikin Hangon lohkon sotasairaala 1941-1943.

1944-1947 Lehmirannassa oli Karjalan lastenkylä siihen asti, kun Alkio-opisto aloitti toiminnan. Tämän kansankorkeakoulun oppilaina olevat 17-vuotiaat tytöt ja 18-vuotiaat pojat olivat jo käyneet ennen sinne tuloa kansanopiston tai maamieskoulun. Alkio-opiston siirryttyä Korpilahdelle, poliittisesti sitoutumaton Eläkeliitto osti alueen ensimmäiseksi lomakeskukseksi tammikuun alussa 1975. Vanhoista rakennuksista on jäljellä vielä 1958 valmistunut Tervahovi; muuta osaa on rakennettu uudelleen ja rakennuksia lisätty. 1982 lisättiin majoitus-, ravintola-, hoito- ja saunatiloja (D-talo) sekä lämpökeskus. 1991 lisättiin majoitustiloja, juhlasali, luentosali, toiset saunat, kahvila ja toimistotilat (ABC-talo). 1998-9 uusittiin sauna- ja allasosasto kylpylätasoiseksi. 2010 lisättiin taas majoitustilaa, kokoustiloja, ATK-luokka ja uusi hakelämpölaite sekä 2011 suolahuone. Majoitustilaa on 200 henkilölle.

Liikuntareitti ja tasapainorata valmistuivat 2012 ja 2013 avattiin asekeräilijä Jukka Nurmin asenäyttely F-talon pohjakerroksessa. Kun se on auki vain yhtenä päivänä iltapäivällä, se taho unohtua, vaikka on erittäin mielenkiintoinen museo. Piha-alueelle on tehty myös kaksi grillikotaa ja rannassa on laituri portaineen. Lehmijärvi oli yllättäen peilityni muutamana päivänä tällä kertaa. Lehmiranta on monipuolinen loma- ja kylpyläkeskus. Sen vuosittaisesta 35000 yöpyjästä kaksi kolmannesta on eläkeliittolaisia. Noin kuudesosa käyttää siis palveluja, mutta tosiasiassa osa käy vuodessa 2-3 kertaa, joten enemmänkin jäsenistö voisi siellä kuluttaa aikaa. Pääosa alkutekstistä Lehmirannan omasta materiaalista.

Pelimanniviikon ohjelmasta

Ohjelma on rakennettu niin, ettei aikataulun kanssa tarvitse hätiköidä, ellei itse halua tupautua joka paikkaan. Aamuruokailu oli aina klo 7.30 – 9.30. Salissa alkoi sen jälkeen ”päivänavaus” eli ajatuksia päivään ja päiväinfo, jonka aikana muistettiin myös mahdollisia syntymä- ja nimipäiväsankareita, mahdollista seurustelun alkamis-, kihlajais- tai häöpäivää, joita ei juuri sattunut, mutta olihan se kuitenkin lomavastaavamme Hempan kihlajaispäivä 11.11. muistettavana. Ellei ollut vaihtanut jumppakampppeita päälle jo valmiiksi, oli varttitunti aikaa hipsiä huoneeseen ja takaisin.

Kuva päivän avajaisista, jonka järjestävät yleensä porukat vuorotellen. Hyvin keskeisiä henkilöitä pitkin viikkoa monissa tilaisuuksissa olivat lomaohjaaja Anja Söderman, usein esilaulajana toiminut Veli ”Puolikuu” Lappalainen ja pianossa Matti Rautio

Puolen tunnin tuoli- tai muu jumppa alkoi vartin yli kymmeneltä. Tällä kertaa ohjaajana oli nuori huumoritaitoinen mies, jonka ohjaus poikkesi aikaisemmin naisten pitämistä vauhtijumpista, mutta oli tehokasta kiireettömydestä huolimatta. Jos aamujumppa ei miellyttänyt, sen vaihtoehtona oli viereisessä luentosalissa ajatuksia herättävä tilaisuus. Ja jos mikään järjestetty ohjelma ei säväyttänyt, oli aina mahdollista viettää aikaa Amanda-baarissa, jolloin minijumpasta kävi astella portaita pitkin kerros ylemmäs tai hissien kautta pikku kävelyn kautta sinne.

Ensimmäisen aamun tuolijumppa käynnissä (Kuva Saija Westman).

Aamupäivään saattoi sijoittua ulkoilua myös ohjatusti, mutta ohjelma oli sopivan väljää. Sen sijaan pelimanneilla ja kuorolaisilla oli aina sopivaan aikaan harjoituksia salissa, koska he valmistautuivat esityksiin. Sekä pelimanneja että kuorolaisia oli kolmisenkymmentä. Tuntui

ihan mukavalta, kun pelimannien ja kuoron ohjaaja kysyi toisena päivänä, ketkä ovat halukkaita kuoroon, niin käsiä nousi heti runsaasti. Kyllä sitten parin päivän kuluttua ja sunnuntaihin saakka saimme nauttia laulusta. Siinä vaikuttaa sama, kuin soittajien innokkuudessa, että on mukava musisoida yhdessä.

Päivällä oli tarjolla vesijumppaa, jossa jatkui sama hyvä meininki, kuin salijumpassakin eli tehokasta, tekipä sitä sitten kevennettynä tai raskaammin oman halun mukaan. Lauluharjoitukset, soittoharjoitukset ja senioritanssiharjoitukset veivät osalla aikaa, joten kovin valtava tungos ei ollut saunaan ja altaaseen päivällä, vaikkakin vesijumpassa saattoi olla jopa 30 henkilöä. Ohjaaja sovitti jumpan niin, että se onnistui ilman, että kaikki olisivat roikkuneet kiinni altaan reunassa.

Ruokailu oli aina klo 13.30 – 15.30. Hyvästä ruoasta nautittiin tyytyväisenä ja yleensä Raution Matti intoutui oman syöntinsä jälkeen soittamaan pianoa ruokailun lisäviihdykkeeksi. Syönnin jälkeen oli taas avointa ohjelmaa ulkoilun tai omien harrastusten mukaan, ellet osallistunut senioritanssi-, kuoro- tai soittoharjoituksiin, jotka edelsivät alkuillan esityksiä. Rinnakkaisohjelmaksi oli luentosalissa tarjolla visailuja tai muuta ohjelmaa. Viimeistään klo 19.30 pelimannit esittivät taitojaan vajaan tunnin ajan, jonka jälkeen Sali järjestettiin tanssisaliksi.

Orkesteri saapuu aina juhlavasti varsinaisiin konsertteihinsa.

Niklas Strömberg oli tärkeä henkilö viikon onnistumisen kannalta, koska hän ohjasi orkesterin sujuvaan yhteissoittoon ja lisäksi ohjasi kuoron lyhyessä ajassa taitaviin esityksiin.

Kuoro esiintyi muutaman kerran joko edessä tai istumapaikkojensa kohdalla. Täytyy vain ihaila, miten hyvin laulut sujuivat niin vähällä harjoitusmäärällä. Niklas Strömberg (hanuri) on taitava ohjaaja ja vakiosäestäjä on Matti Rautio..

Anjan ohjaama suuri senioritanssiryhmä pysyi hyvin ohjaajan hallinnassa ja esitti taitavasti omat kappaleensa. Pelimannien osalta kuulumme paljon myös kiitosta hyvästä ohjauksesta ja soittajien yhteissoitosta, joka tuntui sujuvan tänä vuonna jopa paremmin kuin koskaan. Suuri vaikutus on tietysti silläkin, että samat soittajat tulevat aina uudelleen pelimanniviikolle, mutta uusia on aina mukana ja jopa uusia soittimia silloin tällöin, kuten taitavaa huilunsoittoa tällä kertaa. Uutta pelimanniporukan kohdalla oli se, että kun heidät esiteltiin, samalla he esittivät pikku soolon soittimellaan. Kun osa heistä vielä vakuutti, etteivät osaa soittaa nuoteista, niin ei se näyttänyt ollenkaan siltä käytännössä, kun yhteissoitto sujui niin hyvin.

Anja Söderman ohjasi senioritanssiharjoitukset ja esityksissäkin piti napakasti huolen siitä, että kaikki tekivät täsmällisesti ja oikein kaikki kuviot. Ei voi muuta, kuin ihaila esityksiä ja sitä, että tähänkin ilmoittautui suuri määrä lomaviikkolaisia.

Pohjois-Karjalan ryhmän hoidettavana oli perjantain aamutuokio ja yhteinen illanvietto. Iltaohjelmasta seuraavaksi muutamia välähdyksiä.

Esirippu avautuu

Mäntypistiäiset männyn kimpussa.

Karhu kellistetty.

Kuvaelma Hempan nuoruuden vauhdista.

Sepolla oli tarina viinakaupasta.

Savolaisukko tarinoi (Seppo Hyttinen).

Myös Sanni-taikuri vieraili ohjelmassa.

Salitanssiaisia oli päivittäin 1,5 – 4 tuntia, jolloin soittoporukka vaihtui 45 minuutin välein. Vierailupäivinä saattoi olla normaalia aikaisemminkin tanssituokio. Jos oikein tanssijalkaa pakotti, niin salitanssin päätyttyä oli aina illan päätteeksi jatkot salin vieressä käytävällä ja aulassa. Niinpä aika saattoi kulua hupaisesti aina puolille öin. Musiikki oli paljolti porukalle tuttua valssia, tangoa, foksia ja humppaa, mutta välipalana löytyi jopa masurkkaa, polkkaa, tsa tsa tsata ja saimme pa verestä muistia 80-luvun alussa ilmaantuneen tiputanssinkin suhteen. Alkuaan sen pohjana on ankkatanssi 1950-luvulta. Se jopa päätti viini- ja tanssi-illan ja sitten maanantai-illan tansseissa koko viikon. Olisi siinä mennyt letkajenkkakin muistin virkistämiseksi. Siihen tutustuin eka kerran 1963 Hiukkavaaran kasarmilla marssiharjoitusten tauolla.

Isänpäivän ruusu.

Viikon viimeisen tanssin - tiputanssin rytmit (Kuva Alpo Rummukainen).

Isänpäiväksi yksi osallistuja oli tehnyt paperista 100 ruusua. Niinpä isänpäivän aamuna klo 9.30 ruusu kiinnitettiin juhlasalin edustalla kaikkien miesten rintaan.

Alpo Rummukainen kertomassa tarinaa. Viikon viimeinen orkesteriryhmä (Kuva Alpo R).

Lehmirannassa järjestetään monenlaista ohjelmaa, lyhyempiä ja pitempiä kursseja. Tanssikärpäsen puraisemille on tanssiviikkojakin, joilla ohjataan erilaisten tanssien saloihin. Tietysti Lehmirannan mahdollisuuksia käyttävät eniten etelä- ja keskisuomalaiset, mutta on hieno asia, että EL-piirimme järjestää kahdesti vuodessa mahdollisuuden osallistua pelimanniviikkoon. Pelimanniviikolla on ilmennyt, että monet ovat olleet siellä kymmeniä kertoja, ennätys on jopa yli 100 pelimanniviikkoa. Joku pelimanniviikossa siis vetää. Kaikilla ei ole omaa kulkuneuvoa ja vaikka olisi, matka on niin pitkä, että sen yhdistäisi sukulaiskäynteihin matkan varrella tai lomaviikon aikana. Bussi on hyvä vaihtoehto ja pakolliset tauot antavat mahdollisuuden välillä jaloitella, kahvitella tai jopa aterioida. Bussi pysähtyy kuitenkin sellaisiin paikkoihin, joissa se on mahdollista monelle isolle porukalle samaan aikaan.

Teksti ja kuvat: Jouko Koivu (ellei kuvissa muuta mainita).